

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 684/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o., Pezinská 56, Malacky, zastúpenej advokátskou kanceláriou AK Dlhopolec s. r. o., Námestie SNP 27, Zvolen, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ivan Dlhopolec, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 316/2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o., **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 684/2016-9 z 9. novembra 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti STAVMAT STAVEBNINY, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 316/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Po oboznámení sa so sťažnosťou ústavný súd zistil, že sťažovateľka je účastníčkou napadnutého konania, ktoré sa začalo 26. septembra 2012 podaním žaloby na okresnom súde. Sťažovateľka sa v procesnom postavení žalobkyne domáhala zaplatenia sumy 14 690,68 € s príslušenstvom. Okresný súd rozhodol vo veci platobným rozkazom zo 14. januára 2013, proti ktorému podala žalovaná odpor. K podanému odporu sa sťažovateľka vyjadrila 30. decembra 2013. Následne okresný súd už vo veci nekonal, preto podala sťažovateľka 13. februára 2015 sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu. Okresný súd naďalej vo veci nekonal napriek tomu, že sťažnosť vyhodnotil predseda okresného súdu ako dôvodnú. Tento stav trval aj v čase podania sťažnosti, ktorá bola ústavnému súdu doručená 7. januára 2016. Sťažovateľka vyjadrila názor, že v napadnutom konaní dochádza k prietahom, pričom vec nie je skutkovo a ani právne obzvlášť náročná.

Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené boli. Ďalej žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a náhradu trov konania v sume 749,11 €.

K sťažnosti sa vyjadril predseda okresného súdu podaním pod sp. zn. Spr. 2312/16 z 30. decembra 2016, v ktorom okrem iného uviedol:

„Vzhľadom na skutočnosť, že nepoznám obsah spisu, ktorý sa v dôsledku odvolania žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Malacky, sp. zn. 6C 316/2014 z 24.10.2016 nachádza na Krajskom súde v Bratislave, nie je možné vyjadriť sa k prijatej sťažnosti sťažovateľa.“

Predseda okresného súdu zároveň uviedol, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Sťažovateľka v podaní doručenom ústavnému súdu 22. decembra 2016 uviedla, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania.

V súlade so súhlasom účastníkov konania ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Sťažnosť tak bola prejednaná a rozhodnutá na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, I. ÚS 92/03, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 103/05). V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, III. ÚS 26/2011) alebo návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 199/02).

Z vyjadrenia predsedu okresného súdu, ako aj dopytom na okresnom súde pri príprave podkladov pre rozhodnutie o prijatej sťažnosti ústavný súd zistil, že okresný súd rozhodol uznesením č. k. 6 C 316/2014-90 z 24. októbra 2016, ktorým napadnuté konanie zastavil. Súčasne týmto uznesením vrátil sťažovateľke súdny poplatok v sume

872,19 € a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 881 €. Proti uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, preto bolo 22. decembra 2016 predložené spolu so spisom na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“).

Napadnuté konanie tak trvalo na okresnom súde štyri roky, ktorú ústavný súd hodnotí ako hraničnú, avšak ešte ústavne udržateľnú a akceptovateľnú. Ústavný súd vníma nedostatky v efektívnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ako aj obdobie jeho nečinnosti, ktoré však s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania nedosiahli ústavnoprávny rozmer. Na druhej strane je potrebné evidovať aj zrejmy mobilizačný účinok podanej ústavnej sťažnosti na činnosť okresného súdu. Takýto pohľad ústavného súdu platí, pokiaľ krajský súd potvrdí uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 316/2014-90 z 24. októbra 2016, a dôjde tým k právoplatnému skončeniu napadnutého konania.

Ústavný súd s prihliadnutím na dĺžku posudzovaného konania, ako aj na to, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa nevyznačoval takými významnými prietrahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, dospel k záveru, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 6 C 316/2014 porušené nebolo.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosti sťažovateľky nevyhovел.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že v prípade, ak krajský súd zruší uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 316/2014-90 z 24. októbra 2016 a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadná nečinnosť okresného súdu v ďalšom priebehu namietaného konania, resp. jeho neefektívna činnosť by mohla z pohľadu sťažovateľky spôsobiť porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo nevyklučuje, aby v takomto prípade podala ústavnému súdu novú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Nepôjde v takomto prípade o vec, o ktorej už ústavný súd rozhodol v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2017